

**Een leefbare stad, die
toekomstgericht is,
en voor iedereen!**

CDA MAASTRICHT
VERKIEZINGSPROGRAMMA

INLEIDING

VOOR EEN LEEFBARE STAD, DIE TOEKOMST-GERICHT IS ÉN VOOR IEDEREEN

Maastricht is een stad die groeit, bruist en bloeit. Maar het is ook een stad die kampt met hardnekkige problemen. Een stad die langdurige armoede en eenzaamheid kent en waar niet alle mensen zich verbonden voelen met het succes van de stad. Een stad waar datzelfde succes ook een uitdaging vormt om de groei in goede banen te leiden. Maar we hebben alles in huis om vooruit te gaan: een betrokken samenleving en een sterke economie. Een stad waar mensen, verenigingen en bedrijven iedere dag verantwoordelijkheid nemen voor elkaar. De Maastrichtse politiek hoort hetzelfde te doen.

Het CDA heeft de afgelopen jaren die verantwoordelijkheid genomen: als volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad, door samen te werken in de coalitie én door continu het gesprek aan te gaan met inwoners van de stad. We zetten dat eervolle werk graag voort. Daarom presenteren wij in dit verkiezingsprogramma onze keuzes voor Maastricht. Voor een leefbare stad, die toekomstgericht is én voor iedereen.

Drie keuzes staan daarvoor in ons verkiezingsprogramma centraal:

- 1. De Basis op Orde**
- 2. Een Toekomstgerichte Economie**
- 3. Een Betrokken Samenleving**

De basis op orde gaat over de kerntaken van de gemeente. Een gemeente behoort in eerste instantie aan haar kerntaken te voldoen. Op het gebied van wonen, veiligheid, afval, zorg, mobiliteit en infrastructuur kent Maastricht vele uitdagingen en moeten allerlei problemen worden opgelost. Daarvoor zijn gezonde gemeentelijke financiën nodig en een ambtelijke organisatie die dienend is aan de samenleving.

Een toekomstgerichte economie richt zich op het behoud van een sterk midden- en kleinbedrijf en een bloeiende binnenstad. Dat doen we door ondernemers beter te faciliteren en de binnenstad leefbaar te houden. We gaan actief op zoek naar bedrijven die zich willen vestigen in Maastricht zodat we waardevolle banen creëren voor iedereen. Met de ontwikkeling van de campus in Randwyck investeren we in de kenniseconomie en de toekomst. Een centrum voor innovatie en ondernemerschap op het gebied van gezondheid, duurzaamheid, voeding en digitalisering.

Tot slot, kiezen we voor een betrokken samenleving. De kern van de christendemocratische politiek is immers onze samenleving. De samenleving is geen verzameling van individuen die toevallig samenwonen, maar de vrucht van samenwerking, wederzijdse verantwoordelijkheid en onderlinge betrokkenheid. Het goede in de samenleving dienen we te stimuleren. Maastricht kent gelukkig tal van gemeenschappen en een rijk verenigingsleven die dagelijks goed doen. We investeren daarom in cultuur, gemeenschapshuizen en ontmoetingsplekken door heel de stad.

Aan onze drie centrale keuzes verbinden we concrete actiepunten die uitgebreid beschreven staan in ons verkiezingsprogramma. Samen, met een divers team van kandidaten, willen we de komende jaren aan de slag gaan om deze actiepunten te verwezenlijken. Door de inhoud voorop te stellen, door op een fatsoenlijke manier samen te werken en door dienend te zijn aan de inwoners van Maastricht.

WAAR STAAT HET CDA EN DE CHRISTENDEMOCRATIE VOOR?

In al de keuzes die we maken baseren we ons op het christendemocratisch gedachtegoed, dat haar oorsprong kent in de 19e eeuw. De christendemocratie is iets anders dan de gulden middenweg tussen de sociaaldemocratie en het liberalisme of tussen staat en markt. Het is een politieke filosofie met een geheel eigenstandige visie op de mens, samenleving en overheid.

De christendemocratie richt zich op alle mensen en op de samenleving als geheel, niet als belangenbehartiging van enkel christenen. We baseren ons niet direct op de bijbel of een christelijke belijdenis, maar putten er wel inspiratie uit. Iedereen die zich herkent in onze kernwaarden - publieke gerechtigheid, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap - kan participeren in onze partij. Het CDA is dan ook een brede volkspartij.

Het CDA spreekt niet alleen over diversiteit en inclusie, maar past dit ook toe in de praktijk. Zo werd in 1992 Ram Ramlal de eerste Nederlander van Surinaamse afkomst voor het CDA in de Tweede Kamer. Gerda Verburg was de eerste openlijk lesbische minister in het kabinet Balkenende IV. Rick Brink (1985-2024) was de eerste officiële minister van gehandicaptenzaken. Allemaal namens het CDA. In Maastricht kenmerkt het CDA zich ook door haar kandidaten en leden met verschillende achtergronden.

Vanuit dit gedachtegoed werken wij samen aan een leefbare stad, die toekomstgericht is en voor iedereen.

WAT HEEFT HET CDA DE AFGELOPEN 4 JAREN BEREIKT?

We hebben signalen in de stad opgepikt en deze een politieke vertaalslag gegeven. Moties van het CDA zijn aangenomen en onze wethouder Hubert Mackus heeft hard gewerkt binnen het college. Daardoor zijn de volgende zaken bereikt:

WONEN - RUIMTELIJKE ORDENING - CULTUREEL ERFGOED:

- Er zijn meer mogelijkheden gecreëerd om binnen de bestaande ruimte woningen te realiseren. Regelgeving is versoepeld door onder andere met het principe 'wonen achter wonen' te werken door heel de stad.
- Het monumentenbeleid is versoepeld. Het aanbrengen of wijzigen van zonnepanelen, glas en kozijnen is makkelijker geworden. Met behoud van de monumentale waarde in onze stad.
- Woningen bouwen gaat sneller in de toekomst. Het principe 'parallel plannen' wordt toegepast binnen de gemeente. Verschillende bouwfases worden gelijktijdig doorlopen.
- Het vergunproces is anders ingericht en vergemakkelijkt. Een snellere beoordeling, meer locatiebezoeken en gerichtere communicatie.
- Nieuw woonbeleid voor de woonwagenbewoners. Met als doel meer woonwagenstandplaatsen en de opties van huur én koop.
- Een kerkenvisie ontwikkelt. Een visie die een nieuwe bestemming en invulling geeft aan leegstaande kerken. Zoals een ontmoetingsplek, woningen of zorg. De kerk in Sint Pieter beneden, de Waalse kerk en de kerk in Limmel zijn de eerste drie kerken met een concrete herontwikkeling.
- Een algemeen aanspreekpunt voor de kerkbesturen. Zodat plannen voor een herontwikkeling snel door de gemeentelijke molen kunnen gaan.
- Een subsidie (600.000 euro) voor de herontwikkeling van kerken. Waarmee projecten zoals de Waalse kerk van start kunnen. Om te fungeren als een ontmoetingsplek voor heel de stad.

CULTUUR – HET VERENIGINGSLEVEN:

- Een noodfonds voor verenigingen en maatschappelijke initiatieven. Dat hen financieel ondersteund bij de stijgende energiekosten.
- Een subsidie voor méér muziekonderwijs. Muziekverenigingen kunnen hiermee muziekprojecten op basisscholen bekostigen. Muziekonderwijs wordt zo toegankelijk voor méér kinderen. Kinderen worden enthousiast gemaakt voor het verenigingsleven.

- De oprichting van een lokaal muziekinstrumentenfonds. Muziekinstrumenten worden in bruikleen gegeven. Zodat ieder kind een muziekinstrument kan beoefenen.

ZORG – SOCIALE ZAKEN:

- Bestuurlijke verantwoordelijkheid genomen binnen de jeugdzorg. Strengere voorwaarden gesteld aan het herstelplan van de grote jeugdzorgaanbieder Xonar. Met behoud van kwalitatieve zorg.
- De invoering van een mantelzorgparkeervergunning. Een praktische ondersteuning van mantelzorgers. Hiermee kunnen zij gratis parkeren in de wijk waar de mantelzorgbehoevende woont.
- Gemeentelijk beleid opgesteld voor mensen met dementie. Dat concreet inhoudt: meer bewustwording en kennisvergroting en meer toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, de openbare ruimte en dienstverlening.

GEMEENSCHAPSHUIZEN - VRIJWILLIGERSWERK:

- Een financiële investering voor de gemeenschapshuizen. Hierdoor kunnen de gemeenschapshuizen opgeknapt worden én kan een deel van de exploitatielasten gedragen worden.
- Ondersteuning bieden aan de vrijwilligers van de gemeenschapshuizen. De regeldruk is minder. Vrijwilligers kunnen zich weer focussen op hun maatschappelijke rol.
- Een eerlijke financiële verdeling tussen de bestaande gemeenschapshuizen en de beoogde Huizen van de Wijk (hele grote nog nieuw te bouwen gemeenschapshuizen).

ONDERWIJS - JONGERENWELZIJN:

- Een structurele subsidie voor de Kinderkrant 043. Hierdoor hebben we de Kinderkrant 043 weten te behouden op de scholen. De leesvaardigheid en de nieuwvergaring van leerlingen wordt hiermee bevorderd.
- Een onderzoek naar de levensvatbaarheid van het Sint Maartenscollege. Op haar nieuwe locatie in Maastricht-West moet het Sint Maartenscollege kunnen blijven voortbestaan. Concrete aanbevelingen uit het onderzoek om de bereikbaarheid en de aantrekkelijkheid van de school te verbeteren, worden uitgevoerd.

VEILIGHEID – MOBILITEIT:

- Een pilot met stadsreservisten gestart. Vrijwilligers die licht toezichthoudende taken overnemen van BOA's. Om de werkdruk bij handhaving te verlichten, handhavers kunnen zich richten op zwaardere taken en de sociale cohesie wordt hiermee bevorderd.
- Een gerichte aanpak voor de overlast in Scharn-Oost. Samen met LVO,

handhaving en politie te kijken naar mogelijkheden die de veiligheid verbeteren. Zoals de schoolagent, een jongerenwerker, camera-toezicht en het verscherpen van het veiligheidsplan.

- Een ontheffing voor de zero-emissie-zone voor de marktkooplieden. Zo blijft de weekmarkt sterk en toekomstgericht. Marktkooplieden kunnen hun werk blijven uitoefenen.
- De verkeersveiligheid ten tijde van de vrijdagse weekmarkt verbeterd. Doordat de Boschstraat en de Kleine Gracht middels verkeersregelaars afgesloten zijn. Hierdoor komt veel minder verkeer over de markt.
- Een onderzoek naar de verkeersveiligheid op de Bosscherweg. Met concrete verbeterpunten op de lange en middellange termijn. Deze verbeterpunten worden ook uitgevoerd: de Bosscherweg wordt in de toekomst een fietsstraat.
- Een onderzoek naar de busverbindingen per buurt. Dit onderzoek heeft er mede toe geleid dat buslijn 3 behouden is gebleven.

ECONOMIE – ENERGIETRANSITIE:

- Een platform opgericht waarbij bedrijven reststromen kunnen delen en meer circulair kunnen werken. Samen met de Samenwerkende Industrierreinen Maastricht (SIM). <https://www.simcirculairplatform.nl>
- De oprichting broedplaatsen voor creatieve makers. Het Oeske op de Francois de Veyestraat en het Werkgebouw op de Griend.
- Investerings op de Brightlands Healthcampus (Makerspace en Accelerator). Mogelijkheden voor nieuwe (maak)bedrijven worden hiermee vergroot.
- Financiële middelen voor de uitbreiding van afrit 55 en de aanleg van parkeergarages op Randwyck. Hiermee komt er ruimte voor innovatieve bedrijven.
- Een deeltijd MKB-accountmanager, die vragen van ondernemers behandelt en als een algemeen aanspreekpunt fungeert binnen de gemeente.
- De pilot buitenstaand drinken omgezet naar structureel beleid, waardoor de horeca meer mogelijkheden heeft om staand drinken toe te staan op het terras.

SPORT – DE OPENBARE RUIMTE:

- Een investering van 70 miljoen voor de binnensportaccommodaties. Zodat zij kunnen renoveren én vernieuwen.
- Een financiële investering in de buitensportaccommodaties. Waaronder de kunstgrasvelden in Daalhof en Wolder. De uitbreiding van een cricketveld in West. De uitbreiding van de clubaccommodatie van atletiek Maastricht en SC Jekerdal.
- Een nieuw digitaal sportplatform ontwikkeld. Dat als verbindende schakel fungeert tussen het sportaanbod en de vraag in de stad.
- Het realiseren van meer sport- en spelmogelijkheden in de openbare ruimte. Waarvan het meest recent de toevoegingen van twee openbare schaaktafels in Maastricht-West.
- De fysieke toegankelijkheid op bepaalde plekken in de stad verbeterd. Door gelden vrij te spelen in de begroting (50.000 euro). Ervaringsdeskundigen

kunnen kleine obstakels in de stad aanwijzen. Met deze gelden kunnen ze worden verbeterd.

VERGROENING – RECREATIE:

- Vergroening op diverse plekken in de stad. Onder andere op de Scharnerweg 500m² groen erbij, in plaats van een busbaan. Het Old Hickoryplein 80 bomen erbij. De Medoclaan 50 bomen erbij. Het Ambyerveld 100 bomen erbij. Het Lanakerveld 80 bomen erbij.
- Het doortrekken van de Groene Loper. Hierdoor ontstaat langzaamaan meer aansluiting met Randwyck én meer ruimte voor groen en recreatie.
- Een onderzoek naar drie mogelijke locaties voor recreatie aan het water en in het groen. Specifiek een locatie voor jonge gezinnen, waar zij hun kinderen veilig en vrij kunnen laten spelen. En de Jo-Jo haven te gaan ontwikkelen.

HOOFDSTUK 1: DE BASIS OP ORDE

Het CDA wil dat de gemeente zich gaat focussen op haar kerntaken. Er zijn voldoende uitdagingen op het gebied van wonen, veiligheid, zorg, mobiliteit, onderwijs en personeel en organisatie. We stellen prioriteiten en dat betekent ook dat we bepaalde zaken niet benoemen. Niet omdat ze niet belangrijk zijn, maar omdat we zien dat het takenpakket van de gemeente alleen maar verder uitdijt en het lastig blijkt om overal uitvoering aan te geven. De keuze om meer te focussen op de gemeentelijke kerntaken, moet gepaard gaan met een verandering binnen de gemeentelijke organisatie: meer naar buiten gericht, heldere keuzes makend en dienstbaar zijn aan de samenleving.

WONEN

Wat wil het CDA concreet?

1 VERGROTEN VAN HET AANBOD

- Meer betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en gezinnen: versnellen van projecten door middel van versoepeling van regelgeving, het makkelijker maken van het verguntraject of door het beter plannen van diverse fases van het bouwtraject. Ook houden we oog voor kleinere huur- en koopwoningen
- Slim verdichten: bouwen binnen de stad, met behoud van leefbaarheid, groen en ruimte voor ontmoeting. Hiervoor willen we regelgeving zoals bijvoorbeeld wonen onder een kap versoepelen.
- Projectontwikkelaars aan tafel: zorgen voor evenwicht – niet alleen dure koop of sociale huur, maar ook voldoende middenhuur en middenkoop. Dit laatste door bijvoorbeeld te werken met financiële prikkels, zoals provinciale en landelijke subsidies.
- Transformatie van leegstand: leegstaande winkels, kerken en kantoren benutten voor woningen. Hiervoor willen we regelgeving versoepelen om bijvoorbeeld wonen boven winkels makkelijker te maken. Daarnaast door verguntrajecten om tot nieuwe bestemmingen te komen makkelijk in te richten.

2 SENIOREN EN DOORSTROMING

- Levensloopbestendige woningen: betaalbare en toegankelijke woningen in de wijk, dichtbij voorzieningen en zorg. Wanneer de markt hierin niet voldoende levert, actief als gemeente sturen. Door opdracht te geven om te bouwen of zelf te bouwen.
- Beweging op de markt: Door senioren goede alternatieven te bieden, komen grotere woningen vrij voor jonge gezinnen. Dit door te werken met bijvoorbeeld doorstroommakelaars die praktisch advies en hulp bieden.
- Samenwerking met zorginstellingen en andere partners: Investeren in projecten waar wonen en zorg dicht bij elkaar komen. Dit door initiatieven die wonen in combinatie met zorg aanbieden beter te faciliteren, denk aan Sevagram of Holikiday.

3 NIEUWE WOONVORMEN EN INNOVATIE

- Gedeeld wonen mogelijk maken: vrienden of gelijkgestemden de kans geven samen te wonen zodat jongeren sneller de stap naar betaalbaar zelfstandig wonen kunnen maken.
- Uitbreiden van wonen achter wonen: Succesvolle kleinschalige oplossingen doortrekken naar nieuwe wijken.
- Onderzoek naar sociale koop: Door sociale koop kunnen mensen met een laag of middeninkomen een woning kopen. We willen onderzoeken of dit wenselijk en haalbaar is in Maastricht, bij teveel risico's willen we het niet doen.

4 BETAALBAARHEID EN VERDUURZAMING

- Lagere woonlasten door verduurzaming: investeren in duurzame en energiebesparende maatregelen zoals isoleren, vooral in oudere wijken.
- Energiearmoede tegengaan: We ondersteunen bewoners actief met subsidies en regelingen. Dit heeft niet alleen betrekking op bewoners met lage inkomens maar ook middeninkomens en ondernemers.
- Toekomstbestendig bouwen: We bouwen duurzaam en toekomstbestendig, rekening houdend met klimaatadaptie.

5 STUDENTENHUISVESTING

- Uitbreiding van het aanbod: Meer studentenwoningen, zoals in campusvorm als in kleinere initiatieven verspreid in de stad. De campus ook aantrekkelijk maken om te wonen door er voorzieningen en ontmoetingsplekken te realiseren.
- Diversiteit in woonvormen: Studenten moeten samen kunnen wonen maar ook individueel – vereenzaming voorkomen, balans behouden. We willen ook onderzoeken of bepaalde woonvormen voor studenten van specifieke studies, zoals bijvoorbeeld geneeskunde of verpleegkunde, mogelijk zijn.
- Evenwicht in de stad: Studenten zijn welkom, maar hun aanwezigheid mag niet leiden tot eenzijdige wijken of straten of verdringing van bewoners. Dit doen we

door het telsysteem om tot het maximum percentage van studentenpanden in een straat te komen te wijzigen. Een pand met 5 of 25 kamers kan niet even zwaar meetellen en grootschalige op zichzelf staande complexen moeten ook meetellen. Bij langdurige overlast willen we een maatwerkgerichte aanpak per straat om studenten en andere buurtbewoners met elkaar te verbinden en de leefbaarheid te bevorderen.

- Meer aandacht voor MBO'ers en internationale studenten: We willen discriminatie van MBO'ers tegengaan door de Wet goed verhuurderschap beter in te zetten. Internationale studenten willen we beter informeren over de wet- en regelgeving om oplichting door malafide pandjesbazen tegen te gaan.

6 WOONWAGENBEWONERS

- Realiseren van meer woonwagenstandplaatsen: Door bestaande kampjes waar mogelijk uit te breiden, denk aan Malberg. Door een aantal nieuwe gebieden aan te wijzen waar nieuwe kampjes ontwikkeld kunnen worden, denk aan grond langs de Rijksweg.
- Herontwikkelen van de Karosseer: De Karosseer herontwikkelen tot een 'gewone' woonbuurt door niet langer bedrijvigheid bij een standplaats te eisen. Samen met de bewoners van de Karosseer tot een plan voor herontwikkeling te komen.
- Vergunningsvrij bijbouwen van een familie- of mantelzorgwoning op eigen erf: Een gelijk speelveld voor woonwagenbewoners.
- Koopmogelijkheden realiseren: Woonwagenbewoners de mogelijkheid geven om naast de Karosseer ook op enkele andere locaties in de stad grond te kunnen kopen en zelf te kunnen ontwikkelen.

7 GEMENGDE EN GROENE WIJKEN

- Sterke buurten: Zorgen voor een gezonde mix van sociale huur, middenhuur en koop. Diversiteit in buurten bevordert de leefbaarheid en gaat segregatie tussen inwoners tegen.
- Groene wijken: Investeren in bomen, parken en biodiversiteit – zodat de stad leefbaar en gezond blijft.
- Ruimte voor ontmoeting: Voorzieningen en ontmoetingsplekken die buurten tot gemeenschappen maken.

8 REGIONALE SAMENWERKING

- Met omliggende gemeenten: Gezamenlijke afspraken maken zodat de druk op de woningmarkt eerlijk verdeeld wordt. Maastricht kent veel sociale huur in vergelijking met omliggende gemeente, terwijl we de vraag niet kunnen bijbenen. Idem voor de huisvesting van asielzoekers.
- Met de provincie: Sneller bouwen door gezamenlijke regie en steun vanuit Limburg. Actieve lobby vanuit de provincie voor meer Rijksgelden.
- Aanpak van leegstand in de regio: Leegstaande panden in de regio slim

benutten voor wonen of gemengd gebruik. Denk aan de huisvesting van studenten.

9 HELDER MONUMENTENBELEID

- Een verdere versoepeling van het monumentenbeleid: beleid dat samengaat met het respectvol behoud van monumenten.
- De doorlooptijden van een vergunningsaanvraag die betrekking hebben op monumenten versnellen: sneller inzicht in wanneer men uitsluitel gaat geven en waaraan moet voldoen door middel van gerichtere communicatie.
- De monumentenrichtlijn verscherpen: de verschillende belangen die mee kunnen spelen inzichtelijk maken aan de hand van heldere praktijkvoorbeelden en hoe die gewogen worden.
- Een gemeentelijk monumentenfonds: dat voorziet in de onderhoud van gemeentelijk eigendom én niet-gemeentelijk eigendom, dat laatste in de vorm van een subsidie gefinancierd door o.a. de toeristenbelasting.

VEILIGHEID

Wat wil het CDA concreet?

1 TEAM HANDHAVEN VERSTERKEN

- We blijven nieuwe handhavers werven om team handhaving te versterken.
- We werken aan een permanente, enthousiaste brigade van vrijwilligers (stadsreservisten/vrijwillige politie) om team handhaven te ontlasten en de sociale cohesie te bevorderen.
- Een snellere en duidelijkere terugkoppeling aan inwoners van meldingen.
- De regionale lobby voor meer politiecapaciteit sterk houden en het onderwerp op de agenda zetten in Den Haag.

2 BESTRIJDEN VAN HUISELIJK GEWELD EN FEMICIDE

- We willen gaan werken met de Oranje Huis-aanpak, die de opvang van slachtoffers van huiselijk geweld en hun kinderen combineert met systeemgerichte hulp voor het hele gezin in een veilige, open setting zodat het geweld voorgoed stopt.
- Voldoende opvangplekken realiseren in de regio Zuid-Limburg voor slachtoffers van huiselijk geweld.
- Het versimpelen van de keten zodat de financiële middelen zoveel mogelijk naar de uitvoering en dus de daadwerkelijke opvang en hulp gaan.

3 VERKEERSVEILIGHEID VERBETEREN

- We vergroten de verkeersveiligheid door wegen beter en veiliger in te richten. Dit

doen we niet alleen bij groot onderhoud aan de wegen (want dit is slechts eens in de zoveel jaren), maar ook tussentijds door tijdelijke maatregelen te treffen. Denk aan tijdelijke verkeersdrempels, betere bebording of cameratoezicht. In samenspraak met de buurt. Algemene richtlijnen moeten daarbij een maatwerkgerichte oplossing niet in de weg staan.

4 CYBERVEILIGHEID BEVORDEREN

- We bieden cursussen om digitaal weerbaar te worden op meerdere plekken in de stad aan (nu alleen in Centre Ceramique) en op meerdere momenten in het jaar.
- 5. OVERLAST DOOR HANGJONGEREN VOORKOMEN
- Een jongerenmedewerker in meerdere buurten die op straat zichtbaar is.
- Een jeugdsoos in meerdere buurten, in samenwerking met Trajekt of de gemeenschapshuizen.

5 ONDERMIJNING DOOR GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT TEGENGAAN

- We willen een regionale aanpak om ondermijning, onder andere in de zorg, te voorkomen. Team Ondermijnen moet hier eventueel voor worden uitgebreid.
- We willen onderzoeken of het toezicht op zorgaanbieders regionaal ingekleed kan worden.

6 HOOGWATERVEILIGHEID GARANDEREN

- Aanleg van hoogwatergeulen en verlaging van uiterwaarden, voor extra opvangcapaciteit en verlagen van de druk op bestaande dijken en kades.
- Bescherming van de scheepsvaart, door het verbeteren van de vaarwegstructuur en het verwijderen van obstakels. Een betere informatievoorziening aan schippers over actuele waterstanden en stromingen.
- Lokale waterveiligheid en burgerparticipatie. Meer subsidies beschikbaar stellen voor woningaanpassingen in risicogebieden, zoals waterdichte kelderluiken
- Het afkoppelen van hemelwater van het riool stimuleren, evenals de aanleg van groene buffers en wadi's.

ZORG

Wat wil het CDA concreet?

1 ARMOEDE BESTRIJDEN EN VOORKOMEN

- Gezinnen in langdurige armoede toekomstperspectief bieden door te blijven werken met één gerichte aanpak en één aanspreekpunt.

- Kinderen in armoede zoveel mogelijk kansen bieden om zich te ontwikkelen, op het gebied van sport, cultuur en (muziek)onderwijs.
- We willen experimenteren met het afkopen van problematische schulden. Om gezinnen met kinderen toekomstperspectief te bieden, maar ook om te zien of de gemeente op die manier kosten kan besparen.
- We willen het sociaal leenfonds meer onder de aandacht brengen bij inwoners, om kleine schulden niet problematisch te laten worden.
- We willen meer inwoners met schulden bereiken door samen te werken met het maatschappelijk middenveld.
- We willen structureel overleg met de gemeente en het maatschappelijk middenveld om van elkaar te leren en het netwerk van initiatieven die armoede bestrijden te versterken.
- We willen dak- en thuisloosheid voorkomen door een maatwerkgerichte aanpak te garanderen, o.a. door te werken met Housing First, Skaeve Huse en Bemoeizorg.

2 FYSIEKE EN MENTALE WELZIJN JONGEREN BEVORDEREN

- Investeren in voldoende voorzieningen in iedere buurt zodat jongeren en gezinnen altijd een vangnet dichtbij hebben. Zoals de jeugdsoos, het gemeenschapshuis of de praktijkondersteuner.
- Gezinnen en jongeren de ondersteuning bieden die nodig is om de problemen aan te pakken, door hiervoor lokale teams in te richten.
- Jongeren van 16,5 jaar voorbereiden op leven en wonen na jeugdzorg. De overgang van jeugdhulp en WMO daarom versoepelen.
- Een financiële impuls voor de organisatie At Ease. Zodat zij meer jongeren, studenten en andere jongvolwassenen een luisterend oor kan bieden.
- De aanbesteding van jeugdzorgaanbieders verbeteren, door deze beter aan te laten sluiten aan de praktijk. Daarvoor moet de praktijkkennis binnen de ambtelijke organisatie vergroot worden.
- Een regionale lobby starten om het jeugdzorgsysteem te wijzigen zodat de gemeente meer regie kan nemen bij een eventueel faillissement van een jeugdzorgaanbieder of ander soort problemen.

3 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING BIEDEN

- We willen een offensief starten om mensen in een uitkering te begeleiden naar een baan in de thuiszorg.
- Een beperkt aantal uren aan huishoudelijke hulp in de zomermaanden aanbieden om aan de basistaken in het huishouden te voldoen, zodat iedere inwoner met recht op huishoudelijke hulp ook in de zomermaanden hulp ontvangt.

4 MEE BLIJVEN DOEN IN DE SAMENLEVING

- Mensen met een arbeidshandicap moeten de mogelijkheid hebben tot

passend werk, daarvoor moet de kennis en de organisatiestructuur van het MTB behouden blijven.

- Mensen begeleiden naar vast werk, door ze op een laagdrempelige manier werkzaamheden in de buurt te laten verrichten. Bijvoorbeeld met de organisatie Vidar.

ONDERWIJS

Wat wil het CDA concreet?

- De ontwikkelingen in de uitvoering van het IHP VO goed volgen, met name wat betreft de levensvatbaarheid van het St. Maartenscollege en de problemen die dat mogelijk oplevert voor de kwaliteit van het onderwijs.
- De aanpak van de Voor- en Vroegschoolse Educatie doorzetten met als doel dat zo maximaal mogelijk de betreffende doelgroep peuters en kleuters wordt bereikt.
- Er wordt gericht gewerkt aan een aanpak waarmee ongeoorloofd schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten zoveel mogelijk wordt teruggedrongen.
- Structureel overlegt tussen de gemeente en LVO, om te zorgen dat de toenemende kans ongelijkheid door het schaduwonderwijs wordt verminderd. Dit door onderzoek te doen naar de mogelijkheden om schaduwonderwijs te bekostigen voor leerlingen wiens ouders dat niet kunnen betalen. Voor die leerlingen toch huiswerkbegeleiding en/of bijlessen realiseren.
- De gemeente vervult haar overleg- en regierol zoveel als kan, ook proactief.

AFVAL

Wat wil het CDA concreet?

- Voldoende milieuperrons of ondergrondse containers in de historische binnenstad en rondom flatgebouwen.
- We willen een grootschalige actie om illegale dumpingen tegen te gaan en vervuilers traceren en te beboeten, door het inzetten van camera's en extra BOA's.

MOBILITEIT

Wat wil het CDA concreet?

1 WANDELEN EN FIETSEN STIMULEREN

- Goede en brede trottoirs en fietspaden combineren met voldoende groen en bankjes op de routes naar de belangrijke voorzieningen.

- Een netwerk van veilige, aantrekkelijke, logische en comfortabele fiets- en looproutes in alle buurten.

2 BEHOUD VAN VOLDOENDE RUIMTE VOOR DE AUTO

- Een eerlijkere verdeling tussen de ruimte voor de voetganger, fietser en de auto in de buurten.
- Parkeren op afstand bij nieuwe woongebieden, met de optie om te laden en te lossen aan huis.
- Betaald parkeren niet verder uitbreiden en zoveel als mogelijk terugdringen in de buurten.
- Voldoende parkeervergunningen per huishouden, zeker nu jongeren langer thuis wonen.
- Meer parkeerplekken voor gehandicapten realiseren.
- Parkeerplaatsen zijn in de toekomst groen, dus met tegels waar gras tussendoor kan groeien. Om hitte en water beter af te voeren en de biodiversiteit te bevorderen.
- Het (her)invoeren van de papieren parkeervergunning, totdat de problemen met de scanauto zijn opgelost.
- Voldoende laadpalen realiseren in de directe leefomgeving. Als men overstapt op elektrisch rijden, moet er ook leveringszekerheid zijn.

3 TOEGANKELIJK EN BETAALBAAR OPENBAAR VERVOER

- Een goede busverbinding vanuit iedere buurt naar de belangrijke voorzieningen in de stad.
- De bereikbaarheid van inwoners opnemen als uitgangspunt bij een volgende aanbesteding. Waar nodig moet de gemeente meer betalen, als dat betekent dat busverbindingen in de buurt gegarandeerd blijven.
- Een ringstadsbus introduceren die om het kwartier stopt op de singels en kleinere, elektrische busjes die in de binnenstad rijden en op meerdere plekken stoppen. De bushaltes op de singels hiervoor uitbreiden en toegankelijk maken voor mensen met een fysieke beperking.
- Het stimuleren van het openbaar treinvervoer voor inwoners van Zuid-Limburg. Hiervoor een bewustwordingscampagne te starten en te experimenteren met kortingsacties.
- De regionale lobby voor meer en betere internationale treinverbindingen sterk houden.

4 EEN CULTUUROMSLAG BINNEN DE PERSONELE ORGANISATIE

- Een cultuuromslag binnen de ambtelijke organisatie realiseren: meer naar buiten gericht, heldere keuzes makend en dienstbaar aan de samenleving.

- De vergaderstructuur van de gemeenteraad aan te passen door met maatschappelijke thema's te gaan werken, waardoor de gemeenteraad beter inzicht krijgt in waar de ambtelijke capaciteit gedurende het jaar naartoe gaat.
- Aanvragen van inwoners geanonimiseerd bespreken in de gemeenteraad om beter inzicht te krijgen in de uitvoering, beter beleid kan vormen en incidentenpolitiek te voorkomen.
- Alleen nog consultancy- en adviesbureaus inhuren voor daadwerkelijk specialistische kennis en anders niet. Dat betekent ook meer risico te durven nemen en soms fouten te maken.
- Aanbieden van de Maatschappelijke Diensttijd bij gemeente Maastricht.

HOOFDSTUK 2: EEN TOEKOMSTGERICHTE ECONOMIE

Maastricht heeft een sterke en dynamische economie, gekenmerkt door een binnenstad die een breed scala aan winkels, hotels en horeca laat zien, door een groeiende kennis- en innovatiesector en de maakindustrie. Onze lokale economie verschaft niet alleen werkgelegenheid en brengt geld in het laadje om publieke diensten te financieren, maar ze biedt ook een sociale en culturele voorziening.

Helaas is er ook een keerzijde: de leefbaarheid komt op momenten in het geding door het toerisme, de kwaliteit van de binnenstad staat onder druk en de traditionele maakindustrie krimpt. Tegelijkertijd groeit de Brightlands Maastricht Health Campus met meer dan 1000 banen – een bewijs dat de kennis- en innovatiesector de nieuwe motor van onze economie is.

Deze transformatie vraagt om meer dan spontane groei. Al jaren is de economie het beleidsterrein met het kleinste budget op de gemeentelijke begroting. Dat moet anders. Het CDA wil de komende jaren flink investeren in een goede toekomst voor onze economie.

ONDERNEMERS FACILITEREN EN STIMULEREN

1 EEN OPTIMALE DIENSTVERLENING

- We stellen een MKB-actieprogramma op dat zich richt op twee pijlers: een optimale dienstverlening en een toekomstbestendig ondernemerschap.
- We breiden het Team Ondernemen uit zodat zij meer ondernemers van dienst kunnen zijn gedurende de week tot 17:00 uur i.p.v. 14:00 uur.
- We verbeteren de backoffice van de gemeente zodat vragen van ondernemers snel en correct worden behandeld
- Er komt een fulltime MKB-accountmanager die op straat zichtbaar is.

- We voeren een MKB-toets in bij de ontwikkeling van beleid en regelgeving.
- We maken vergunningen MKB-proof.

2 EEN TOEKOMSTBESTENDIG ONDERNEMERSCHAP

- We willen ondernemers helpen bij het toekomstbestendig maken van hun bedrijf door bij te dragen op 7 verschillende terreinen: meer inzicht en toegang tot financieringsmogelijkheden; nieuwe afzetmarkten aanboren door samenwerking binnen de euregio te bevorderen; meer personeelsaanbod door samen te werken met het onderwijs; het versterken van netwerken; kennisvergroting over innovatieve maatregelen; realiseren van voldoende bedrijfsruimte en regelgeving verduidelijken.

DE CAMPUSONTWIKKELING EN DE KENNISECONOMIE

- We willen de afrit 55 verbreden om de doorstroming naar het MUMC+ en de campus te verbeteren. Dit is een randvoorwaarde om het parkeren naar de randen van de campus te krijgen, zodat de parkeerplaatsen voor de hoofdingang van het MUMC+ ingezet kunnen worden voor campusfaciliteiten.
- We willen de Groene Loper doortrekken naar het campusterrein om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren en de aansluiting naar de stad te versterken.
- We willen samen met de betrokken partijen op de campus investeren in de Innovation Spaces om private investeerders aan te trekken.
- Er is nu 5 miljoen voor de komende 4 jaren in de gemeentelijke begroting opgenomen. Dit moet structureel gemaakt worden en daarnaast verhoogd kunnen worden als de verdere concrete invulling van de campus dat vereist.
- We willen de wijk Randwyck beter betrekken bij de campus en de ontwikkelingen daar versterken, onder andere door kleinschalige bedrijvigheid naar de wijk te halen en groen toe te voegen.
- We willen innovatieve bedrijven, zoals Mosae Meat, faciliteren en stimuleren om hun productieketen ook in Maastricht te laten landen zodat er hoogwaardige banen voor Maastricht en de regio ontstaan.

MAASTRICHT, ALS INTERNATIONALE STAD

- We willen nieuwe mensen voor de arbeidsmarkt aantrekken en tegelijkertijd afgestudeerde studenten in Maastricht behouden. Maastricht Marketing moet daarom het stadmerk Maastricht ook koppelen aan de behoeften op de arbeidsmarkt.
- We willen de grensinfopunten (GIP's) versterken om de arbeidsmarkt over de grens verder te ontsluiten.
- We willen het expatcenter Maastricht beter positioneren zodat expats zich welkom voelen en sneller de weg binnen Maastricht en Nederland vinden.

- We willen internationale instituten faciliteren. Zo zijn er voor de komst van de Einsteintelecoop onder andere extra (internationale) onderwijsplekken nodig.

DE MAAKINDUSTRIE (TRADITIONELE EN CREATIEVE)

- We willen het platform Maastricht Maakt beter ondersteunen, om de zichtbaarheid van de maakindustrie als aantrekkelijke werkgever op de arbeidsmarkt te vergroten.
- We willen samen met de SIM zorgen voor Energiehubs op de industrieterreinen om de netcapaciteit optimaal te gebruiken en zodoende toch uitbreidingen en verduurzamingen mogelijk te maken.
- We willen Enexis in de vergunningsverlening maximaal faciliteren, zodat de netcongestie zo snel mogelijk opgelost wordt.
- We willen ruimte (her)ontwikkelen om nieuwe bedrijfskavels mogelijk te maken.
- We willen een partner van SBBM (Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Maastricht) blijven om de veiligheid van industrieterreinen te garanderen.
- We willen extra plekken voor de creatieve maakindustrie creëren, waarbij een mix van functies mogelijk is. Hierbij kunnen we leren van de ontwikkeling op de

HET MKB EN DE BINNENSTAD

1 DE LEEFBAARHEID BEVORDEREN IN DE BINNENSTAD

- Het realiseren van meer Park & Rides.
- Shuttlebussen van Park&Rides in staat stellen om op meerdere plaatsen verspreid aan de randen van de binnenstad te kunnen stoppen om passagiers uit te laten stappen en de aanlooproutes te stimuleren.
- Het stimuleren van OV-gebruik bij bezoekers uit Zuid-Limburg.
- Een ringstadsbus en kleinere, elektrische bussen die op meerdere plekken in de binnenstad komen.
- Een betere spreiding van toeristen door het toevoegen van groen en betere bebording.
- De zijstraten beter promoten.
- Het toevoegen van groen in de binnenstad, samen met meer bankjes en kinderspeelplekken.
- Een financiële prikkel voor het gebruik van de elektrische goederenhubs.
- Een straat- of kwartiergerichte aanpak voor het gebruik van de elektrische goederenhubs.
- Een lokale ZES-ontheffing voor vaklui.
- Experimenteren met een klushub.
- Sneller reageren op meldingen van straatafval en sneller ophalen.

- De APV wijzigen zodat foutgeparkeerde fietsen sneller verplaatst kunnen worden.
- Meer handhavingsacties tegen het fietsen door de binnenstad tijdens openingstijden.
- Leegstand actief tegen gaan door middel van een acquisitiemakelaar.
- Kansen voor startende ondernemers creëren door te experimenteren met starterssubsidies.
- Onderzoeken of we winkelruimten kunnen samenvoegen om kwalitatieve merken aan te trekken die over voldoende m2 willen beschikken.
- Om de binnenstad leefbaar te houden, willen we meer mogelijkheden toestaan om wonen boven winkels te realiseren

2 DE HORECA

- Minder en duidelijke regelgeving voor de horeca.
- (Gematigde) uitbreiding van de horeca, niet alleen in de horecaconcentratiegebieden maar ook in levendige gebieden daaromheen. Denk aan de Koestraat waar detailhandel niet meer goed kan functioneren tussen de vele horecapanden.
- Een experiment uitvoeren om na te gaan welke mogelijkheden gerealiseerd kunnen worden voor bestaande ondernemers in horecagebieden om in aangrenzende panden te kunnen uitbreiden.
- Horeca toestaan in wijken bij buurtcentra en gemeenschapshuizen en in wijken bij winkelheden, als dit bijdraagt aan ontmoeting en levendigheid in de wijk.
- Een aantal kenmerkende, bruine cafés benoemen tot cultureel erfgoed.
- Geen grote terrasuitbreidingen op de pleinen.
- Wel kleine terrasuitbreidingen in de kleine straten waar het de leefbaarheid van een straat bevordert.
- We willen dat terrassen voor de gevel van de burelen, mits toestemming van de burelen, voor alle bestemmingen geldt dus niet alleen bij woningen.
- We willen de regels voor logies zo gelijk mogelijk maken.
- We willen de positie van de congresmarkt versterken door het Maastricht Convention Centre en het MECC meer ruimte te geven voor congressen die het zakelijk toerisme doordeweeks bevorderen of de positie van de campus bevorderen.

3 DE MARKT

- De markt tot immaterieel erfgoed te benoemen.
- Een vergunningstermijn van minimaal 20 jaar voor standplaatsen op de markt.
- De ontheffing voor de zero emissie zone in 2030 verlengen wanneer blijkt dat de laadinfrastructuur regionaal nog niet op orde is.

HOOFDSTUK 3: EEN BETROKKEN SAMENLEVING

Het CDA gelooft in de kracht van de samenleving. De kracht om samen zorg te dragen voor elkaar en onze gezamenlijke leefomgeving. In onze stad zijn tal van mooie initiatieven, verenigingen en mensen die iets voor elkaar willen betekenen. Dat willen we waarderen, faciliteren en versterken. We focussen ons op vier elementen die volgens het CDA nodig zijn om een betrokken samenleving te laten floreren:

1. Het versterken van de Maastrichtse cultuur;
2. Investeren in de gemeenschapshuizen en vrijwilligers ontlasten;
3. Sport inzetten als bindmiddel van de samenleving
4. Aan de slag met het uitdaagrecht

CULTUUR

1 DE VOLKSCULTUUR EN HET VERENIGINGSLEVEN ONDERSTEUNEN

- Een eerlijkere verdeling van de financiële middelen tussen de volkscultuur en de professionele culturele instellingen.
- Een 100-dagen regeling zodat verenigingen of andere culturele organisaties voor een maatschappelijk tarief gebruik kunnen maken van de ruimtes. Denk aan de Middenzaal, de Bonbonnière, de Muziegieterij of de Theresiakerk.
- Heldere subsidievoorwaarden voor de amateurkunsten, die aansluiten bij de behoeften die er zijn.
- Meer opslagruimten voor de carnavalsverenigingen.
- Ruimte behouden in de gemeenschapshuizen voor de verenigingen en culturele organisaties in de buurt.
- Blijven investeren in het muziekonderwijs. Denk daarbij aan al gerealiseerde zaken door het CDA zoals muziekprojecten op scholen of het muziekinstrumentenfonds.
- De Mestreecher Taol stimuleren door langjarige subsidievormen in te richten en actief samen te werken met het onderwijs.

- Een Carnavalsmuseum dat door vrijwilligers wordt gedragen te faciliteren en dit structureel te verankeren in het gemeentelijke cultuur- en erfgoedbeleid.

2 DE PROFESSIONELE CULTURELE INSTELLINGEN BEHOUDEN VOOR DE REGIO

- Een Zuid-Limburgs Fonds voor de Kunsten oprichten om een aantal ambities, zoals talentontwikkeling, en uitdagingen, zoals de ondersteuning van culturele instellingen, gezamenlijk op te pakken.
- Het verrichten van maatschappelijk activiteiten opnemen als voorwaarde bij grote subsidiestromen aan de professionele culturele instellingen. Om op die manier iets terug te doen voor heel de stad en het draagvlak voor grote subsidies te vergroten.
- Experimenteren met shared services van culturele instellingen. Bijvoorbeeld door parttime backofficefuncties zoals directie, marketing en financiën samen te voegen. Dit nadrukkelijk niet top-down opleggen.

3 RUIMTE VOOR ALLE CULTUURVORMEN

- Ruimte voor culturele broedplaatsen.
- Voldoende ateliers voor startende kunstenaars.

GEMEENSCHAPSHUIZEN EN VRIJWILLIGERS

1 EEN STERKE SOCIALE BASISINFRASTRUCTUUR

- Voor iedere buurt een gemoderniseerd gemeenschapshuis in de nabije omgeving.
- Gemeenschapshuizen helpen bij het dragen van de exploitatie. Dat kan door een subsidievorm of door meer paracommercie toe te staan.
- Vrijwillige bestuderen van gemeenschapshuizen ambtelijk ondersteunen of door een systeem van shared services.
- Betaalbare huisvestingsmogelijkheden voor verenigingen en andere maatschappelijke initiatieven in de gemeenschapshuizen.

2 HET VRIJWILLIGERSWERK STIMULEREN

- Blijvend het gesprek aangaan met vrijwilligers zodat we weten waar vrijwilligers tegenaan lopen in de praktijk. Zo nodig regelgeving vergemakkelijken of schrappen.
- Ambtelijke ondersteuning bieden aan vrijwilligers of te werken met een systeem van shared services.
- Hulp voor vrijwilligers die al beschikbaar is, zoals een collectieve vrijwilligersverzekering of Maastricht doet!, beter bekend maken.

3 MANTELZORGERS ONDERSTEUNEN

- De mantelzorgparkeervergunning behouden en uitbreiden.
- Meer gratis activiteiten organiseren voor mantelzorgers in de week van de mantelzorg, die aansluit bij de behoeften van mantelzorgers.
- Investeren in meer respijtzorg om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen.

SPORT

1 SPORT TOEGANKELIJK MAKEN VOOR IEDERE INWONER

- Ondersteuning bieden aan de vrijwillige besturen van de sportverenigingen.
- Het sportaanbod voor kwetsbare burgers vergroten. Door Stichting Smile in heel de stad in te zetten.
- Blijven investeren in initiatieven als het Beweeghuis. Om de zorg betaalbaar en toegankelijk te houden.
- Jongeren stimuleren om deel te nemen aan een sportvereniging- of club. Door dit te promoten op onder andere scholen. En door de inzet van oud-sporters en andere rolmodellen.

2 MVV HELPEN TOEKOMSTBESTENDIG TE WORDEN

- MVV ondersteunen in een eventueel nieuw stadion of in het vernieuwen van het huidige stadion en de omgeving, al dan niet via gemeentelijke regelgeving of financiële ondersteuning in de vorm van een garantstelling of maatschappelijke lening.
- MVV blijft als voorwaarde voor gemeentelijke steun maatschappelijke activiteiten verrichten, zoals bijvoorbeeld 'Samen een herinnering maken met voetbal' voor mensen met dementie.

3 EEN BEWEEGVRIENDELIJKE EN GROENE OPENBARE RUIMTE DIE TOEGANKELIJK IS VOOR IEDEREEN

- Investeren in een groene, beweegvriendelijke openbare ruimte die toegankelijk is voor iedereen.
- De openbare ruimte vergroenen en klimaatbestendig te maken.
- Meer gezamenlijke activiteiten in de buurt stimuleren en ondersteunen om groen te voegen.
- (Financieel) investeren in het toegankelijk maken van de openbare ruimte. In samenspraak met ervaringsdeskundigen zoals bijvoorbeeld Stichting Samen Onbeperkt.

- Sport- en speelplekken moeten de norm zijn in de openbare ruimte. Het toevoegen van meer fitnessstoestellen, speeltuinen, openbare schaaktafels, skatebanen en andere vormen van sport en spel.
- Een 'Rondje langs de Maas' creëren waarin meer groen, recreatiemogelijkheden en sport en speelplekken worden opgenomen.
- Speciale hardlooppaden en hardlooproutes ontwikkelen in de stad, met langs de kant trimtoestellen. Te beginnen met een hardlooppad rondom de Maas

4 WERKEN MET HET UITDAAGRECHT

- Werken met het uitdaagrecht – the Right to Challenge. Door hierover breed het gesprek in de stad aan te gaan en een aantal succesverhalen als voorbeeld te nemen.
- Te werken aan een cultuuromslag binnen de gemeente over hoe om te gaan met het uitbesteden van publieke diensten. Efficiëntie en groot aanbesteden zijn dan niet altijd vanzelfsprekend.

**Wij danken iedereen die aan dit
verkiezingsprogramma heeft
meegeschreven of heeft
bijgedragen. Alleen samen
maken we Maastricht sterker.**

